

nok, der søge. Jeg skal ogsaa gøre opmærksom paa, at det, at en Mand er Gaardmand, er ikke det samme som, at han er Velhaver. Han kan være yderst fattig. Det foresloges i Folketinget fra Socialdemokraternes Side, at disse 70,000 Kr. udelukkende skulde anvendes til hele Fripladser. Det modsatte jeg mig, og det blev heller ikke vedtaget. Jeg mener nemlig, at man ikke skal lade Folk faa det Gode, som der her er Tale om, uden noget Offer fra deres egen Side. Naar der kræves et Offer af den vedkommende, vil han langt bedre skønne paa hvad han opnaar gennem den forøgede Oplysning. Jeg mener, at det er et rimeligt og rigeligt Tilbud, der her gøres fra det offentlige Side. Men i Anledning af de førnævnte Udtalelser om, at Understøttelserne blive givne til bemidlede, vil jeg dog tillade mig at nævne et Par Tal for det høje Ting, Tal, som ikke tidligere have været fremdragne, men som jeg tror, det vil have sin Interesse at kende. Jeg skal gøre det ganske kort. Med Hensyn til Uddelingen til Højskoleelever for 1900—1901, altsaa den sidste Uddeling, man ved Besked om, kan jeg oplyse, at Understøttelse søgtes af 1,999 Karle og tildeltes 1,265, altsaa paa langt nær ikke alle dem, som søgte. Af disse 1,999 vare 756 enten Tjenestefolk eller saadanne, som opholdt sig i deres Hjem og altsaa ikke havde nogen egen særlig Stilling. Af de 756 vare atter 200 Sønner af Gaardmænd, 349 Sønner af Husmænd, 99 Sønner af Indsiddere og 108 Sønner af Folk i andre Samfundsstillinger; 509 havde selvstændig Stilling, vare altsaa ikke Tyende eller opholdt sig i Hjemmet; af disse 509 vare 420 Haandværkere. Som man ser, var der altsaa et betydeligt Antal Haandværkere, som fik Understøttelse. Det er blevet sagt, at Haandværkere vanskelig opnaaede saadan, men Tallene vise noget andet. Desuden var der 9 Husmænd i selvstændige Stillinger og 80 i forskellige Stillinger. Saaledes er Forholdet med Hensyn til de 1,265 Karle, som have modtaget Understøttelse i forrige Finansaar. I samme Finansaar søgtes Understøttelse af 1,616 Piger, den tildeltes 1,149. Af disse 1,149 vare 1,022 enten Tjenestetyende, eller de opholdt sig i deres Hjem; de havde altsaa ikke selvstændig Stilling. 127 havde derimod en saadan. Af de 1,022 vare de 188 Døtre af Gaardmænd, 490 af Husmænd, 123 af Indsiddere og 221 af Folk i forskellige Livsstillinger. Disse Tal vise tydelig nok, at Husmandsbørnene udgøre det overvejende

Antal af dem, som komme paa Skolerne. Men Tallene ere ikke tilstrækkelig oplysende med Hensyn til Bemidletheden. I den Henseende maa man ogsaa høre Udtalelserne fra vedkommende Amtsskoleraad, som have uddelt Understøttelserne, og det er sikkert nok, at man gennem deres Udtalelser faar at vide, at samtlige de Ansøgere, som have faaet Understøttelse, ere ubemidlede, uanset om de ere Døtre eller Sønner af Gaardmænd, Husmænd eller Indsiddere. Der er ogsaa adskilligt flere af Ansøgerne end dem, som have faaet Understøttelse, som ere ubemidlede, saaledes at Amtsskoleraadene have beklaget ikke at have haft tilstrækkelige Midler at uddele til alle dem, som burde kunne komme i Betragtning. Der er derfor megen Trang til de her foreslaaede 70,000 Kr.

Det var den ene af de større Forandringer, som ere foreslaaede i Lovforslaget. Den anden, som jeg har tænkt at omtale her, er § 4 om de to ny Skoler. Som det høje Ting vil vide, blev der under den 23de September nedsat en Kommission til at tage under Overvejelse, hvor vidt der til Undervisning af unge Mennesker, som vilde være Husmænd eller vilde dyrke smaa Husmandslokker, burde oprettes en Skole. Det er paa Grundlag af denne Kommissions Arbejde, at den foreliggende Paragraf er bleven foreslaaet. Den gaar ud paa at støtte Oprettelsen af to Skoler, med det nys nævnte Øjemed. De skule oprettes af private men have en særlig Støtte fra Statens Side. Man har tænkt sig en Skole paa Øerne og en anden i Jylland. De skulde virke som Højskoler, men som Højskoler med særlig Undervisning i Landbrugets Bierhverv, som man siger, altsaa i saadanne Bierhverv som Fjerkræ-, Frugt- og Frøavl, Havebrug, Biavl m. v. Det skal være Skoler, som tillige give almindelig Højskoleundervisning. Naar saadanne Skoler skulde oprettes af private, kræve de sikkert nok en noget større Kapital, end der er nødvendig til Oprettelsen af en almindelig Højskole. Dette er en Følge af, at disse Skoler skulde give samme Undervisning som en Højskole og desforuden Undervisning i de før omtalte særlige Fag. I dem maa Undervisningen foregaa paa den Maade, at Undervisningen ledsages af Demonstrationer og at der skaffes det Undervisningsmateriale, som er nødvendigt. Der vil altsaa kræves flere Penge, og for at imødekomme den derved opstaaede Trang, er det, at der i Lovforslagets § 4 foreslaas, at Staten skal støtte